

Mellomoppgjøret 2021

Tore Leirfall, spesialrådgiver YS Stat,
17.02.21

..tid for tall..

Mellomoppgjøret 2021

- ..og i år er det KUN tall vi snakker om, nærmere bestemt cash, kronasjer, dollares, euro, gryn..kjært barn har mange navn.
- Grunnen til at det kun er penger som er på forhandlingsbordet i år – er rett og slett fordi partene ble enig om det i hovedoppgjøret 2020.
- Partene kunne åpnet for å forhandle om andre ting også, det er ikke uvanlig i et mellomoppgjør, men pga den spesielle situasjonen som oppsto i 2020, endte man med at mellomoppgjørsforhandlingene kun skulle dreie seg om penger.

..Mellomoppgjøret 2021..

Et lynkurs i tariffbegrep

- Makro = "verden", dvs tariffsektor
- Mikro = deg
- KPI = konsumprisindeks

- Når vi snakker om lønnsvekst og vekst KPI i denne sammenhengen snakker vi makrotall – med mindre annet er oppgitt

..Mellomoppgjøret 2021så mer tall..

- Lynkurset fortsetter

- Når vi snakker om resultatet av et lønnsoppgjør forklares dette ofte med en "ramme". "Resultatet ga en ramme på..."
- Rammen er alltid tredelt:

Overheng, dvs differansen mellom snittlønn året før og desemberlønnen. Grunnen til at vi får overheng i Norge er at vi nødvendigvis ikke gir all lønnsvekst pr 1.1, og vi regner lønnsvekst over 12 måneder, selv om det betyr at vi drar inn to kalenderår. Tommelfingerregelen her er at jo senere på året et tillegg blir gitt, jo større overheng.

..Mellomoppgjøret 2021..

Glidning, dvs et kvalifisert overslag/ estimat over antatt lønnsvekst utenom de sentrale oppgjørene i et år. Eksempler kan være ans.opprykk, 2.5.3. forhandlinger, nytilsetninger osv.

Tariff tillegg, som er det de fleste tenker på når de hører om lønnstillegg. Det er den summen som etter forhandlinger fordeles det året.

For å være litt overfladisk kan overheng kalles "fortid", glidning "fremtid" og tariff tillegg "nåtid"

KPI kan beregnes både pr 12 mnd og pr kalenderår, og i forbindelse med lønnsoppgjør og evt reallønnsvekst bruker vi pr kalenderår. *Reallønnsvekst* er når rammen for oppjøret er større enn KPI

..Mellomoppgjøret 2021..

- De foreløpige tallene fra TBU (teknisk beregningsutvalg) viser følgende tall for staten - som tariffområde:

1. Årslønnsvekst i staten	1,8 %
2. Overheng fra 2019	1,2 %
3. Glidning	0,5 %
4. Tariff tillegg 2020	0,1 %

Partene hadde fremforhandlet en ramme i 2020 på 1,7 % så man traff rimelig godt.

..Mellomoppgjøret 2021..

- Lønnsvekst andre tariffområder i prosent, samt overheng inn i 2021:

• Industri	2,25/1,25
• Virke varehandel	3,5/1
• Finanstjenester	3,25/0,75
• Offentlig	?
• Kommune	?
• Undervisning	?
• Spekter helse	1,75/0,75
• Spekter øvrige	1,75/0,75
• Staten	1,8/0,4

..Mellomoppgjøret 2021..

- Dette ser jo ikke så bra ut for staten som tariffområde, men her er det verdt å merke seg:
  1. Dette er foreløpige tall, endelige tall kommer ikke før i mars
  2. Tallene blir litt "rare" i år da permitteringer i enkelte bransjer paradoksalt nok gjør at lønnsveksten blir større..på papiret i alle fall
  3. Strukturelle endringer, dvs endringer i ansattmassen i de ulike sektorene kan dra opp lønnsveksten
  4. Noen, for eksempel i Virke varehandel fikk bonus i 2020 – som kan slå inn med opp mot et prosentpoeng
  5. Deler av A/S Norge gikk bra i fjor, og de tok ut lønnsvekst i lokale forhandlinger.

..Mellomoppgjøret 2021..

Den berømte frontfagsmodellen (Aukrust/Holden) har som mål at vi skal ha en lønnsvekst som vår eksportorienterte industri tåler, samt at de ulike tariffsektorene i Norge over tid skal ha en tilnærmet lik lønnsvekst.

Tall på lønnsvekst 2010 -2015 og 2015 – 2020, i prosent

• Industri	19,9/3,7	12,9/2,4
• Virke varehandel	19,0/3,5	15,7/3
• Finans	23,8/4,4	17,2/3,2
• Staten	19,3/3,6	13,7/2,6
• Spekter helse	18,9/3,5	15,0/2,8
• Spekter øvrige	19,2/3,6	13,4/2,5

..Mellomoppgjøret 2021..

- En trøst må være at økningen i kjøpekraften / reallønnsveksten steg med 0,7% i 2020.

Så hva med 2021?

Spå lønnsvekst er aldri enkelt, men pr nå kan det se ut som "de store tenkerne" - spår/antar et tall i området 2,5ish.

Det vil for staten kunne tilsi:

- Ramme 2,5%
- Overheng fra 2020 0,4%
- Glidning (erfaringsbasert) 0,5%
- Tariff tillegg 1,6%

Takk for oppmerksomheten 😊